

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn.
V AGa 3/25,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 kwietnia 2026 r.,

oddala skargę.

D.Z.

Mirosław Sadowski

Paweł Czubik

Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Pismem z ... lutego 2026 r. T. (dalej: „Skarżąca”), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V AGa 3/25, wnosząc o: 1) stwierdzenie, że w ww. postępowaniu nastąpiła przewlekłość; 2) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kwoty 10 000 zł; 3) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Gdańsku kosztów postępowania skargowego wraz z kosztami zastępstwa prawnego dla radcy prawnego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że Skarżąca ... grudnia 2024 r. wniosła do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, za pośrednictwem Sądu Okręgowego, apelację od wyroku z 27 listopada 2024 r. W dniu 29 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny zawiadomił Skarżącą o wyznaczeniu składu sędziowskiego do rozpoznania apelacji oraz doręczył odpis apelacji powodów z ... października 2024 r. W lutym 2025 r. obie strony złożyły odpowiedzi na apelację przeciwnika procesowego. Rozprawa w Sądzie Apelacyjnym zaplanowana została na 10 czerwca 2027 r.

W ocenie autora skargi, ustalenie, że rozprawa apelacyjna ma odbyć się w tak odległym terminie jest całkowicie nieuzasadnione, a podyktowane jest wyłącznie znaczną liczbą spraw rozpatrywanych przez Wydział, w szczególności spraw tzw. frankowych, i brakami kadrowymi w sądach. Zarówno w orzecznictwie ETPC, jak i Sądu Najwyższego, utrwalił się pogląd, że obowiązkiem każdego państwa-strony Konwencji jest zapewnienie organizacji i funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, które umożliwiają rzeczywiste i skuteczne korzystanie z prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

Dotychczasowe doświadczenia Skarżącej świadczą, że w warunkach „normalnej” pracy Sądu Apelacyjnego, środki zaskarżenia były rozpatrywane w maksymalnym okresie 6, co najwyżej 8 miesięcy. Rozpoznanie apelacji na rozprawie po upływie 18 miesięcy od jej złożenia stanowi jednoznacznie o przewlekłości. Czas trwania postępowania sądowego ma bezpośredni wpływ na interes majątkowy Skarżącej.

W piśmie z ... marca 2026 r., które wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, wniesiono o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725;

dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygnięcia sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (*S. Pikulski, J. Szczechowicz*, Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W

dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Najwyższy stwierdza, że nie doszło w niej do naruszenia prawa do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacjami stron wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 9 stycznia 2025 r. (k. 1549 akt sądowych). Sąd dokonał pewnych czynności wstępnych (wylosowanie sędziego referenta, wydanie zarządzenia po zakończeniu postępowania międzyinstancyjnego, zawiadomienie stron o składzie). Przesłano też odpisy apelacji przeciwnikom procesowym. Zarządzeniem z 11 listopada 2025 r. wyznaczono termin zdalnej rozprawy odwoławczej na 10 czerwca 2027 r. (k. 1568 akt sądowych).

Całokształt okoliczności sprawy przesądza o braku bezczynności Sądu Apelacyjnego i skutkuje oddaleniem skargi wraz z wszystkimi jej wnioskami szczegółowymi. Stwierdzić należy, że choć planowany termin rozpoznania sprawy (10 czerwca 2027 r.) jest w istocie odległy, to Sąd Apelacyjny – działając zgodnie z przytoczonym wyżej standardem orzeczniczym – skierował sprawę na termin rozpoznania w przeciągu 12 miesięcy od dnia otrzymania akt. Sąd Najwyższy dostrzega znaczny wpływ spraw do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Jest to okoliczność obiektywna, niezawiniona przez sędziego sprawozdawcę, czy administrację sądową. Skarżąca może oczekiwać prawomocnego rozstrzygnięcia sporu 10 czerwca 2027 r., co już samo w sobie jest pewną wartością.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

D.Z.

[r.g.]

Mirosław Sadowski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski